

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

A MODEL OF QUALITY SCHOOL ADMINISTRATION

¹สุทัศน์ ชันแก้ว, ²สุวดี อูปปินใจ, ³ประเวศ เวชชะ และ ⁴ไพโรภ รัตนชวงค์

¹Sutat Khankaew, ²Suwadee Oppinjai, ³Prawet Wetcha and ⁴Pairop Rattanchuwong

¹คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹ Faculty of Education, Chiangrai Rajabhat University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: james_jj898@hotmail.com

¹เบอร์โทร: 089-091-9904

Received: 2025-06-13

Revised: 2025-07-31

Accepted: 2025-08-23

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ภายใต้รูปแบบการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหาร และการสัมมนาเชิงวิชาการร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา จากนั้นจึงดำเนินการตรวจสอบรูปแบบกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 133 คน และประเมินความเหมาะสมโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความจำเป็น (PNI Modified)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ใช้ได้จริง มีความถูกต้อง เป็นไปได้ เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างเหมาะสม โดยรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการบริหาร 2) วัตถุประสงค์ของการบริหาร 3) กระบวนการบริหาร 4) แนวทางการประเมินผลการบริหาร และ 5) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาการตรวจสอบรูปแบบดำเนินการผ่านการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ

และการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินโดยรวมพบว่า มีความถูกต้องในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.46) และ มีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.48) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) และ มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68)

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา; รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

Abstract

The research titled "Model of Administration for High-Quality Secondary Schools" employed a mixed methods approach, integrating both qualitative and quantitative methodologies. The research design was guided by three primary objectives: 1) to study the foundational information for developing a management model for quality secondary schools through document synthesis related to key management components and academic seminars with nine experts, 2) to develop and validate the proposed management model by utilizing data from document analysis, expert interviews, and an assessment of the needs of secondary schools. The model was then reviewed and validated by the same group of nine experts, and 3) to evaluate the appropriateness and practical applicability of the model through a survey of 133 stakeholders and a direct evaluation of suitability and usefulness by a sample of 38 participants. Data were analyzed using content analysis, frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI Modified).

The research found that the developed management model for high-quality secondary schools is effective, practical, accurate, feasible, appropriate, and beneficial for educational management. It aligns with the context of schools, global changes, and meets the needs of students and communities. The model consists of five key components: 1) management principles, 2) management objectives, 3) management processes, 4) evaluation guidelines, and 5) success factors. The model was validated through expert panel discussions and evaluations. Results showed the model's accuracy was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.46), and feasibility was rated high ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.48). Stakeholder feedback indicated the model was highly appropriate ($\bar{X}$ = 4.67) and highly beneficial ($\bar{X}$ = 4.68).

Keywords: Model; Quality Secondary School Management; Quality Secondary School Administration Model

บทนำ

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการยกระดับรายได้ของทุกจังหวัดทั่วประเทศด้วยการยกระดับการศึกษาโดยบริหารจัดการโรงเรียนใน 3 รูปแบบ คือ โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียน Stand Alone สำหรับความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันมีจำนวนเด็กนักเรียนลดลง แต่มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเด็กขาดโอกาสทางการศึกษา (Office of the Basic Education Commission, 2020: p. 2)

โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่สำคัญในแก้ไขปัญหาเพื่อลดการกระจุกตัวในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ให้นักเรียนได้เรียนในโรงเรียนมัธยมคุณภาพใกล้บ้านมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหา และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนการกระจายทรัพยากรให้แก่โรงเรียนในสังกัด จึงกำหนดแนวทางการสร้างโรงเรียนคุณภาพให้ชุมชน ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ.11/2564 เรื่อง การบูรณาการด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2564

โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้กำหนดนโยบายบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เพื่อรองรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส และเพื่อสกัดนักเรียนไม่ให้ไปเรียนที่โรงเรียนในอำเภอ หรือโรงเรียนในจังหวัด หรือโรงเรียนที่มีอัตราแข่งขันสูงมากเกินไป อีกทั้งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนโรงเรียนคุณภาพที่อยู่ใกล้บ้าน ตลอดจนแบ่งเบาภาระจากโรงเรียนประจำจังหวัดไม่ให้มีนักเรียนเกิน 3,000 คน โดยไม่ให้มีนักเรียนในโรงเรียนประจำจังหวัดมากเกินไป ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน Office of the Basic Education Commission (2020: p. 2) เป็น “โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา”

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ในบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จึงควรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีคำอธิบายลำดับขั้นตอนของแต่ละองค์ประกอบ หรือกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบให้สามารถเข้าใจง่าย เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารโรงเรียนคุณภาพ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ระดับมัธยมศึกษาเป็นระบบ ที่ส่งผลให้เกิดโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาต้นแบบและบรรลุความมุ่งหมายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อผลักดันให้เกิดโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาได้สำเร็จ เป็นมิติใหม่แห่งการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานของการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน มีความเหมาะสมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานหลายวิธี (Mixed Method Research) Creswell, and Clark (2011) ที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยออกแบบการวิจัย (Research Design) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ 1) ความหมายของรูปแบบ 2) ประเภทของรูปแบบ 3) ลักษณะของรูปแบบที่ดี 4) การสร้างและพัฒนารูปแบบ 5) การตรวจสอบและประเมินรูปแบบ และ 6) องค์ประกอบของรูปแบบ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) ความหมายของการบริหาร 2) หลักการสำคัญของการบริหาร 3) ความหมายของคุณภาพ 4) หลักการบริหารคุณภาพ 5) วัตถุประสงค์ของการบริหารคุณภาพ 6) กระบวนการบริหารคุณภาพ 7) วิธีดำเนินการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 8) แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 8) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) งานวิจัยภายในประเทศ และ 2) งานวิจัยต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยการสังเคราะห์เอกสาร

1. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยการสังเคราะห์เอกสาร ได้แก่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

- 1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร หนังสือหรือตำรา งานวิจัย บทความวิจัยทางวิชาการและบทความวิจัย ฐานข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของประเภทแหล่งข้อมูล ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ชื่อเรื่อง เนื้อหาสาระสำคัญของเอกสาร สถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์
- 3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ
- 4) การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปสาระสำคัญเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยและสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความรู้และประสบการณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) สร้างแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นที่ 1.1 และ 1.2 ในการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ 5 ประเด็น ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถาม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิและเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผ่านระบบออนไลน์

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปสาระสำคัญ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยและสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย และ 2) การตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 1.3 ศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 โรงเรียน จาก 18 เขตตรวจราชการ และกรุงเทพมหานคร อีก 1 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 18 เขตตรวจราชการ เขตละ 1 โรงเรียน และ 1 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร รวม 19 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงาน 4 งาน 4 คน และครูผู้รับผิดชอบ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

โครงการ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 133 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา สำหรับการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน 4 งาน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยของหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยและนำส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือกับโรงเรียนแต่ละแห่ง โดย ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลพร้อมกับแบบสอบถามฉบับจริงทางไปรษณีย์ไทยและขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามทาง Google Form โดยผู้วิจัยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้เวลาในการติดตาม 1 เดือนโดยผู้วิจัยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้เวลาในการติดตาม 1 เดือน ได้ข้อมูลการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนตัวอย่าง (ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้)

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 1) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และ 2) วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้เกณฑ์การแปลผล Srisaart (2002: p.103) 2) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคหรือการคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Need Index (PNI Modified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้ Wongwanich (2015: p. 279) 3) จัดกลุ่มความต้องการจำเป็นคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI Modified) ในการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่จำเป็นต่อการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยใช้สูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$

ขั้นที่ 1.4 การสรุปผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

1.แหล่งข้อมูล โดยผลการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ในการดำเนินการตามขั้นที่ 1.1 – ขั้นที่ 1.3

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกผลการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยการสังเคราะห์เอกสาร 2) แบบบันทึกผลการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

ระดับมัธยมศึกษาโดยดำเนินการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 3) แบบบันทึกผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแบบสรุปผลการดำเนินการตามขั้นที่ 1.1 – ขั้นที่ 1.3

4. การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำผลการศึกษาการดำเนินการตาม ขั้นที่ 1.1 – ขั้นที่ 1.3 มาสังเคราะห์ สรุปสาระสำคัญเพื่อนำมาयर่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งการศึกษาจากเอกสารด้วยตนเอง และ การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการสอบถามสภาพความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา มาใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาและ 5) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 2.2 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่ซ้ำกับกลุ่มอื่น โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความรู้และประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานโรงเรียน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน มากกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน 2) ด้านนโยบายการบริหารการศึกษา เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ในระดับผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษา มากกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน 3) ด้านการวิจัย เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยและการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนและการบริหารสถานศึกษา หรือ เป็นนักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน มากกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ประเมินประสิทธิภาพด้านความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน

คุณภาพระดับมัธยมศึกษา ฉบับที่ 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแนวคิดการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดการประเมินที่ พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ค.ศ. 1994 Pongsawat (2010: p.p. 9–11) ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบก่อนนำไปใช้ ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง และ 2) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

หลังจากสร้างแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบ เสร็จแล้วได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถาม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนั่งสัมภาษณ์ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ในการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) ผ่านระบบห้องประชุมอัจฉริยะหรือ Smart Meeting Room เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบด้วยการประเมินรายบุคคล

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) แปลความหมายของความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาในแต่ละด้าน โดยมีเกณฑ์ของรูปแบบจะต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1.00 ส่วนเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ Srisaart (2002: p.121) และ 4) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอเป็นร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา (ร่าง 2) พร้อมนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความสอดคล้องของรูปแบบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาไปใช้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จาก 18 เขตตรวจราชการ และกรุงเทพมหานคร รวม 19 แห่ง รวมจำนวน 38 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้มาโดยวิธีการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 19 คน 2) กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ในขั้นตอนที่ 1 ทั้ง 18 เขตตรวจราชการ และกรุงเทพมหานคร จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคำถามการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ ในการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแนวคิดการประเมินอภิมาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาความสอดคล้อง และข้อเสนอแนะ 3) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และ 4) จัดทำเครื่องมือฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อพิจารณาประเมินให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบไปใช้รายบุคคล ซึ่งจัดส่งแบบประเมินทางระบบออนไลน์

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์การนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 3) แปลความหมายของความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาในแต่ละด้าน โดยมีเกณฑ์แต่ละองค์ประกอบ จะต้องมียุทธศาสตร์ ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 3.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าไม่เกิน 1.00 ส่วนเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (Srisaart, 2002: p.121)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและผลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จากการสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสารพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้ 1) หลักการใช้พื้นที่เป็นฐาน 2) หลักการนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ 3) หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4) หลักการใช้นวัตกรรมขับเคลื่อน 5) หลักการมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6) หลักการมีส่วนร่วมของเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะผู้เรียนที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต 2) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 3) เพื่อส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในโลกอนาคต

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา มี 5 ขั้นตอน 1) การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) 2) การดำเนินงานที่มีคุณภาพ (Quality Implementation) 3) การกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) 4) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) 5) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Quality Continuous Improvement)

องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้ 1. ประเด็นการประเมิน 1) ผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ที่สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง 2) ประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ด้านสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 4) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนพัฒนาที่มีเหมาะสมกับสภาพบริบท 6) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7) สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้/ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 2. วิธีการประเมิน 1) ใช้แบบสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) สัมภาษณ์ผู้บริหาร/ครู 3) พิจารณาจากรายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง 4) ใช้แบบประเมินสภาพจริง

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัศึกษามีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของเครือข่าย การสร้างเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่หรือผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย ควรเข้าร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียน 2) ความเข้าใจสภาพบริบทพื้นที่ของสถานศึกษา และสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีการสื่อสารเชิงบวก สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริงได้ของผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความมุ่งมั่น ตั้งใจในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้นวัตกรรม ของผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า

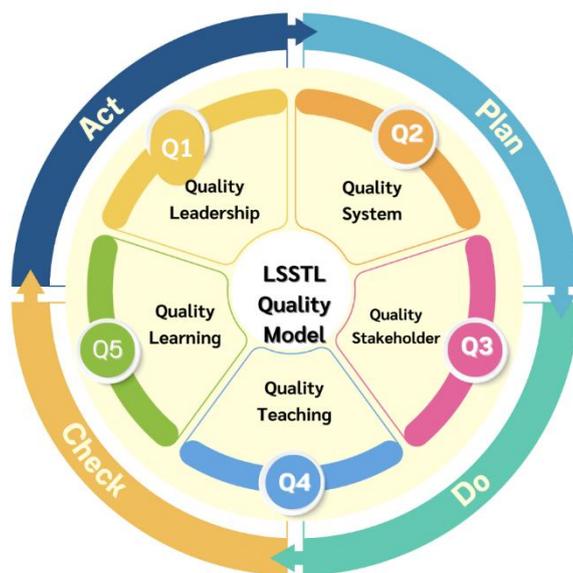
1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X}$ = 4.67)

2.ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเห็นว่า ี่ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากผู้วิจัย คือ การศึกษาและสังเคราะห์เอกสารทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 หลักการ ดังต่อไปนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา อธิบายได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพ แสดงถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา (LSSTL Quality Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพ (Q1 - Quality Leadership) หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (Q2 - Quality System) หมายถึง การวางแผนยุทธศาสตร์ การจัดโครงสร้าง และกระบวนการที่เป็นระบบ ประกอบด้วย

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีคุณภาพ (Q3 - Quality Stakeholder) หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย

4. การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (Q4 - Quality Teaching) หมายถึง การใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีคุณภาพ (Q5 - Quality Learning) หมายถึง ผลลัพธ์ที่มีความครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาดำเนินการ ตามแนวคิดการพัฒนาเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวคิด และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานในการสร้างรูปแบบ 2) การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จากการศึกษานโยบายเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสาร พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

สอดคล้องกับ Wattana (2018) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด” ซึ่งเสนอองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วยองค์ประกอบของการบริหารและกระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 3) ส่วนเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของรูปแบบ จากผลการประเมินพบว่า ทุกรายการที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาได้มีประสิทธิภาพ

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yodprang (2018) ได้สรุปปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร เช่น ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และการสื่อสารในองค์กร 2) ปัจจัยด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 3) ปัจจัยด้านครู เช่น การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการแนะแนว 4) ปัจจัย

ด้านบุคคล เช่น การทำงานเป็นทีม การพัฒนาบุคลากร และการสร้างขวัญกำลังใจ และ 5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อมกายภาพ การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในองค์กร

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Uppinjai et al. (2021) ได้ศึกษาเรื่องระบบและกลไกการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต โดยเสนอระบบ PIMECI ซึ่งประกอบด้วย 1) P: Quality Planning, 2) I: Implementation, 3) M&E: Monitoring and Evaluation และ 4) CI: Continuous Improvement พร้อมกำหนดกลไกการจัดการคุณภาพไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1)การวางแผนคุณภาพ 2) การนำแผนไปปฏิบัติ 3) การติดตามและประเมินผล และ 4) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Daengseeda (2020) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยเสนอให้สถานศึกษาดำเนินงานตามขั้นตอนของวงจร PDCA ได้แก่ 1) Plan คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี 2) Do คือ การจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก 3) Check คือ การที่ผู้บริหารร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และ 4) Act คือ สถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับเครือข่ายโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยเน้นการใช้สื่อดิจิทัลและการจัดทำรายงานในรูปแบบที่หลากหลาย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunyapho (2012) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง โดยระบุองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) กระบวนการบริหารจัดการ และ 6. ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลโดยตรงต่อความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการวางแผนกลยุทธ์และการบริหารจัดการ ซึ่งได้รับการยืนยันว่าเป็นรูปแบบที่ถูกต้อง ครบคลุมและเหมาะสม

2. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเห็นว่ามีเหมาะสมและมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา อย่างเป็นระบบตามหลักการพัฒนารูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ตามลำดับ ซึ่งเป็นการดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็น ระบบ สอดคล้องกับ Srisawat (2002: pp. 104–106) ได้กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบนั้น อาจทำได้ 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยร่างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่างๆ กำหนดองค์ประกอบในรูปแบบ ผู้วิจัยคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นแล้วปรับปรุง เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ชั้นที่ 2 การประเมินรูปแบบ เพื่อทดสอบดูความเหมาะสมตามแนวคิดดังกล่าว ตามขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่เป็นหลักใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความคิดเห็น การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น การออกแบบรูปแบบ และ ตรวจสอบรูปแบบ

สรุป

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย แนวคิดหลัก ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาโดยได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่าในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีผลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาจากการสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา (5 Qualities of Secondary School Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา 4) แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) และมีผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเห็นว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ควรพัฒนาโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาให้มีความโดดเด่นในการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้ทันสมัยและพัฒนาสมรรถนะครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีความเหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลักดันให้นักเรียนการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีคุณภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นกระบวนการบริหารที่มีความต้องการให้ดำเนินงานพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพในทุกมิติ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาให้บังเกิดผลสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายได้ พบว่า ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การสร้างเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ เพื่อส่งเสริมควรส่งเสริมกำลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดแผนการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการกำกับดูแลคุณภาพโดยใช้พื้นที่เป็นฐานของโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารคุณภาพที่ต้องเน้นขั้นการกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ในการดำเนินงานที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากการวางแผนที่มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ

2.2 ควรวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการออกแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้

References

- Bunyapho, S. (2012). *Developing students' desirable characteristics based on the theory of multiple intelligences*. (Doctoral dissertation). Khon Kaen University. Khon Kaen.
- Bunyapho, S. (2012). *Strategies for educational quality development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Daengseed, K. (2020). *Guidelines for managing learning resources in digital era schools under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1*. (Master's thesis). Uttaradit Rajabhat University. Uttaradit.

- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Draft model of community quality schools under the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: OBEC.
- Pengsawat, W. (2010). *Educational management in Thailand: A case study approach*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Srisaart, B. (2002). *Research and statistics for the behavioral sciences* (pp. 104–106). Bangkok: Tipwisut Publishing.
- Srisawat, B. (2002). *Basic research*. (7th ed.). Bangkok: Suviriyasarn Publishing.
- Uppinjai, S. et al. (2021). Educational quality management systems and mechanisms in basic education institutions responsive to future world changes. *Journal of the Art of Management*, 6(3), n.p.
- Wattana, P. (2018). *A study of factors affecting teacher performance in secondary schools*. (Master's thesis). Chulalongkorn University. Bangkok.
- Wongwanich, S. (2015). *Needs assessment research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Yodprang, S. (2018). *Causal factors affecting internal quality assurance of basic education schools under the Office of Primary Educational Service Area*. (Doctoral dissertation). Kanchanaburi Rajabhat University. Kanchanaburi.